

DIGITALIZĂM VESTUL

Cod SMIS 143187

NEWSLETTER

NR.6

► IMPACTUL PRODUCȚIEI ȘI DEȘEURILOR TEXTILE ASUPRA MEDIULUI

Strategia UE pentru textile
sustenabile și circulare

**ROLUL TIC (TEHNOLOGIA INFORMAȚIILOR ȘI A COMUNICAȚIILOR) ÎN
FACILITAREA TRANZIȚIEI SPRE O ECONOMIE EFICIENȚĂ DIN PUNCT DE VEDERE
ENERGETIC, CU EMISII REDUSE DE CARBON**

IMPACTUL TEXTILELOR ASUPRA MEDIULUI

Textilele fac parte din viața de zi cu zi a tuturor. Acestea sunt utilizate ca articole de îmbrăcăminte, articole de decorațiuni interioare și de mobilier și în produse precum echipamentele medicale și de protecție, în clădiri și în vehicule. Materialele textile susțin funcționalitățile și performanța produselor, însă sunt alese și în scopuri estetice și pentru confort.

Producția și consumul de produse textile continuă să crească și, în consecință, **crește și impactul acestora asupra climei, a consumului de apă și de energie și a mediului**. Producția mondială de textile aproape s-a dublat între 2000 și 2015 și se **preconizează că, până în 2030, consumul de articole de îmbrăcăminte și încălțăminte va crește de la 62 milioane de tone în prezent la 145 milioane de tone în 2030**. În prezent, în UE, consumul de textile, dintre care majoritatea sunt importate, produce, în medie, al patrulea impact negativ, ca mărime, asupra mediului și a schimbărilor climatice și al treilea impact negativ, ca mărime, asupra utilizării apei și a terenurilor din perspectiva ciclului de viață la nivel mondial. Aproximativ 5,8 milioane de tone de textile sunt aruncate în fiecare an în UE, ceea ce reprezintă aproximativ 11 kg per persoană și, în fiecare secundă, undeva în lume, o cantitate de textile reprezentând echivalentul încărcăturii unui camion este depozitată în depozitele de deșeuri sau incinerată.

Întrucât **articolele de îmbrăcăminte reprezintă cea mai mare parte a consumului de textile din UE (81%)**, tendința de a utiliza articolele de îmbrăcăminte pentru perioade din ce în ce mai scurte și de a le arunca ulterior contribuie în cea mai mare măsură la modelele nesustenabile de supraproducție și supraconsum. Deși, între 1996 și 2018, prețurile articolelor de îmbrăcăminte din UE au scăzut cu peste 30% în raport cu inflația, cheltuielile medii ale gospodăriilor în ceea ce privește articolele de îmbrăcăminte au crescut, ceea ce indică faptul că astfel de modele nesustenabile nu au permis cetățenilor să beneficieze pe deplin de oportunitățile de reducere a costurilor. În plus, cererea tot mai mare de textile alimentează utilizarea ineficientă a resurselor neregenerabile, inclusiv producția de fibre sintetice din combustibili fosili.

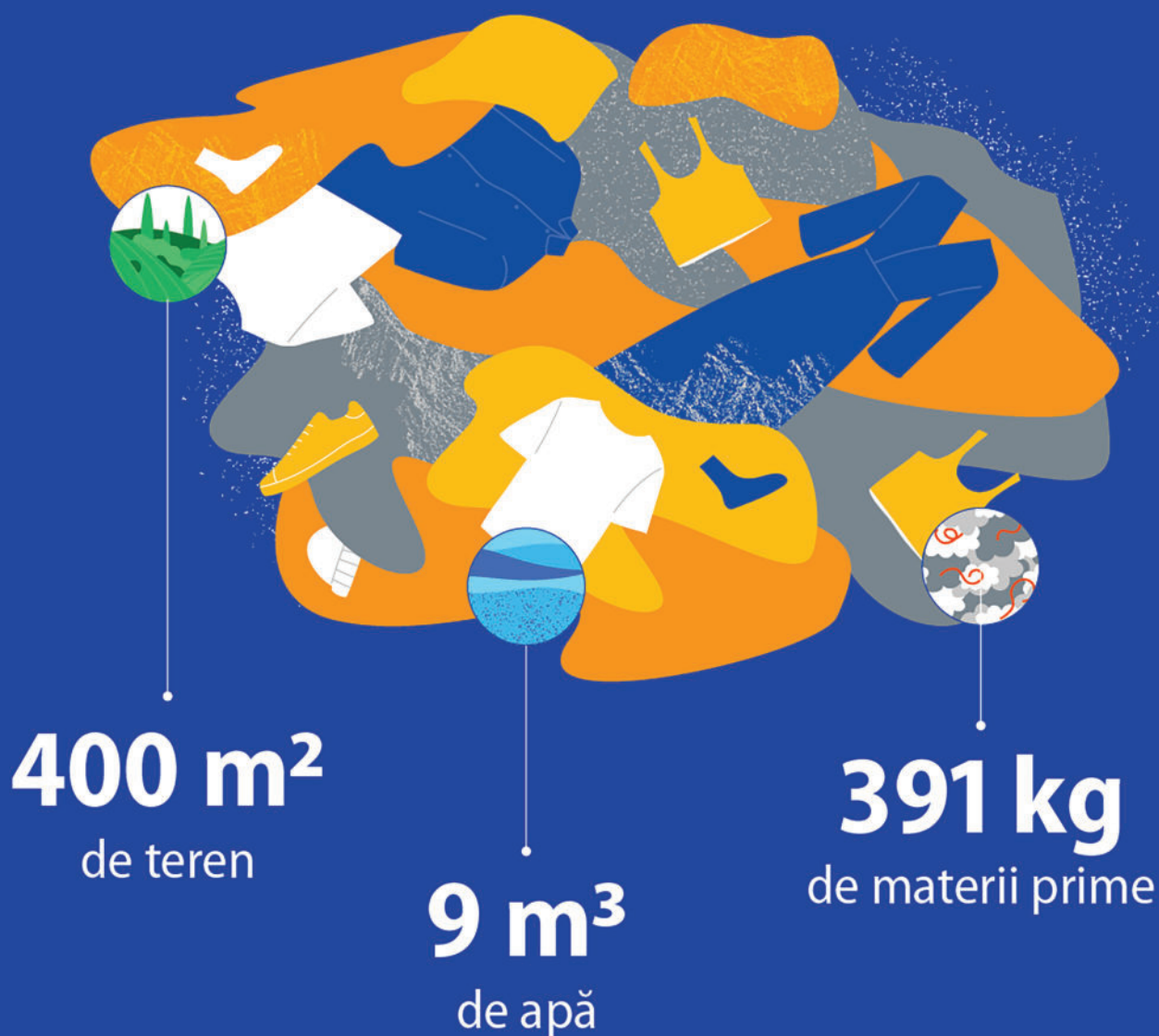
Pentru a reduce impactul acestui fenomen asupra mediului, UE dorește să scadă cantitatea deșeurilor textile și să crească durata de viață și nivelul de reciclare a textilelor. Acest lucru face din planul de a atinge o economie circulară până în 2050.

Aceste efecte negative își au originea într-un model liniar care se caracterizează prin rate scăzute de utilizare, reutilizare și reparare a textilelor, precum și de reciclare a fibrelor textile pentru a le transforma integral în alte fibre textile (**reciclarea fibre-to-fibre**), și care, adesea, nu impune calitatea, durabilitatea și posibilitatea de reciclare ca priorități pentru designul și fabricarea articolelor de îmbrăcăminte.

Textilele și articolele de încălțăminte sintetice generează microplastice în toate etapele ciclului lor de viață, ceea ce contribuie și mai mult la impactul acestui sector asupra mediului.

IMPACTUL TEXTILELOR ASUPRA MEDIULUI

În 2020 consumul de textile
al unei persoane medii din UE a necesitat:

și a avut o amprentă
de carbon de circa **270 kg**

ACȚIUNI-CHEIE PENTRU TEXTILELE SUSTENABILE ȘI CIRCULARE

Oprirea distrugerii produselor textile nevândute sau returnate

Distrugerea bunurilor nevândute sau returnate, inclusiv a articolelor de îmbrăcăminte, reprezintă o risipă de valori și de resurse. Ca factor de descurajare a acestei practici, în conformitate cu Regulamentul privind proiectarea ecologică a produselor sustenabile, Comisia propune o obligație de transparență, care impune **întreprinderilor mari să comunice public numărul de produse pe care le aruncă și le distrug, inclusiv de produse textile**, precum și tratamentul suplimentar al acestora legat de pregătirea pentru reutilizare, reciclare, incinerare sau depozitare în depozitele de deșeuri.

În plus, instrumentele digitale schimbă modul în care sunt concepute, fabricate și întreținute articolele de îmbrăcăminte în întreaga lume, permițând noi modalități de interacțiune între comercianții cu amănuntul și consumatori, care determină o reacție mai dinamică la nevoile consumatorilor.

În special în contextul parcursului de tranziție pentru ecosistemul textilelor, Comisia va evalua, împreună cu reprezentanții din această industrie, modul în care tehnologiile emergente, cum ar fi **tehnologiile digitale de precizie, ar putea reduce procentul ridicat de returnări ale articolelor de îmbrăcăminte cumpărate online**, ar putea încuraja fabricarea la cerere a produselor personalizate și, astfel, ar putea îmbunătăți eficiența proceselor industriale și reduce amprenta de carbon a comerțului electronic.

Combaterea poluării cu microplastice

Poluarea cu microplastice se extinde din ce în ce mai mult în natură, inclusiv în mediul marin, și este o sursă de mare îngrijorare care se accentuează. Una dintre principalele surse de eliberare neintenționată a microplasticelor este reprezentată de **textilele din fibre sintetice**. Se estimează că aproximativ 60 % din fibrele utilizate în articolele de îmbrăcăminte sunt sintetice, predominant fibre de poliester, iar această cantitate este în creștere.

Întrucât cea mai mare cantitate de microplastice este eliberată în primele 5-10 spălări, moda de consum, asociată cu utilizarea tot mai frecventă a fibrelor sintetice pe bază de combustibili fosili, are un impact puternic asupra poluării cu microplastice. **În fiecare an se eliberează până la 40 000 de tone de fibre sintetice numai în efluenții mașinilor de spălat rufe.**

Pe lângă designul produselor, măsurile vor viza procesele de fabricație, prespălarea în instalații de producție industriale, precum și etichetarea și promovarea materialelor inovatoare.

Alte opțiuni includ utilizarea de filtre în mașinile de spălat rufe, care pot **reduce cu până la 80 %** volumul eliberat în urma spălării, fabricarea de detergenți blânzi, elaborarea de orientări privind îngrijirea și spălarea articolelor textile, tratarea deșeurilor textile la sfârșitul ciclului de viață și reglementări pentru îmbunătățirea tratării apelor uzate și a nămolurilor de epurare.

IMPACTUL ASUPRA MEDIULUI

SUPRACONSUMUL DE RESURSE NATURALE

Producerea materialelor textile necesită un consum ridicat de apă, la care se adaugă terenurile pe care se cultivă bumbacul și restul fibrelor. Se estimează că industria textilă și de îmbrăcăminte la nivel mondial a utilizat **79 de miliarde de metri cubi de apă în 2015** – în timp ce nevoile întregii economii a UE s-au ridicat la 266 de miliarde de metri cubi în 2017. **Pentru a fabrica un singur tricou de bumbac, se estimează că sunt folosiți 2 700 de litri de apă dulce – necesarul de apă potabilă al unei persoane timp de 2,5 ani.**

Sectorul textil a fost a treia cea mai mare sursă de degradare a apei și de exploatare a terenurilor în 2020. În acel an, a fost nevoie în medie de nouă metri cubi de apă, 400 de metri pătrați de teren și 391 de kilograme de materii prime pentru a produce haine și încălțăminte pentru fiecare cetățean al UE.

POLUAREA APEI

Se estimează că industria textilă este responsabilă de **circa 20% din poluarea globală a apei curate**, din cauza produselor de vopsire și finisare.

Spălatul hainelor din materiale sintetice generează **35% din microplasticele primare care ajung în mediul înconjurător**. O singură încărcătură de rufe din poliester în mașina de spălat poate elibera 700 000 de microfibre de plastic care pot ajunge în lanțul alimentar.

Majoritatea microplasticelor provenind din textile este eliberată în timpul primelor spălări. Moda de consum se bazează pe producția de masă, prețuri foarte mici și volume mari de haine vândute, ceea ce înseamnă foarte multe prime spălări.

Spălarea produselor sintetice a cauzat acumularea a peste 14 milioane de tone de microplastice pe fundul oceanelor. În plus, poluarea generată de producerea hainelor are un impact devastator asupra sănătății oamenilor, animalelor și ecosistemelor din zonele unde sunt amplasate fabricile.

EMISII DE GAZE CU EFECT DE SERĂ

Se estimează că **industria modei generează 10% din emisiile de gaze cu efect de seră de la nivel mondial** – mai mult decât **toate zborurile internaționale și transporturile maritime la un loc.**

Potrivit Agenției Europene de Mediu, produsele textile achiziționate în UE în 2020 au generat circa 270 kg de emisii de CO₂ pe persoană. Asta înseamnă că produsele textile consumate în UE au generat 121 milioane de tone de gaze cu efect de seră.

DEȘEURILE TEXTILE AJUNG LA GROAPA DE GUNOI

Europeii consumă aproape 26 kg de textile și aruncă în jur de 11 kg de textile în fiecare an. Hainele uzate pot fi exportate în afara UE, dar în cea mai mare parte (87 %) sunt incinerate sau aruncate în depozitele de deșeuri.

Noile strategii de abordare a acestei probleme includ dezvoltarea de noi modele de afaceri pentru **închirierea de îmbrăcăminte**, proiectarea produselor într-un mod care să faciliteze **reutilizarea și reciclarea** (modă circulară), convingerea consumatorilor să cumpere mai puține **haine de mai bună calitate** (modă lentă) și, în general, orientarea comportamentul consumatorilor către opțiuni mai durabile.

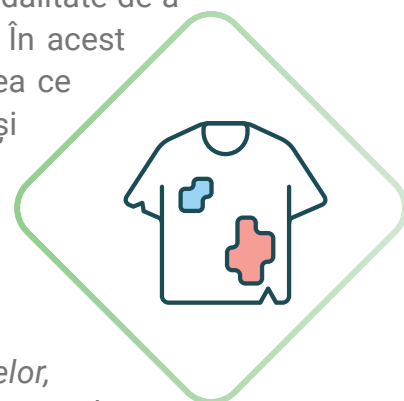

ACȚIUNI-CHEIE PENTRU TEXTILELE SUSTENABILE ȘI CIRCULARE

Introducerea cerințelor obligatorii de design ecologic

Prelungirea duratei de viață a produselor textile este cea mai eficace modalitate de a reduce în mod semnificativ impactul acestora asupra climei și mediului. În acest scop, designul produselor are un rol esențial. Carențele de calitate în ceea ce privește rezistența culorii și rezistența la rupere sau calitatea fermoarelor și a cusăturilor se numără printre principalele motive pentru care consumatorii aruncă produsele textile .

Printre alte aspecte legate de **design** care afectează performanța de mediu a textilelor se numără *compoziția materialelor*, inclusiv fibrele utilizate și *amestecul acestora*, sau prezența unor *substanțe chimice* care prezintă motive de îngrijorare și care împiedică reciclarea deșeurilor textile, din care mai puțin de 1% se utilizează pentru confecționarea de textile noi la nivel mondial. **În fabrici, 25-40% din totalul materialelor utilizate reprezintă reziduuri sau devin deșeuri.** În Europa, aproximativ 20% din textilele uzate colectate separat sunt reutilizate ca produse inferioare pentru ștergere în industrie sau în alte aplicații, în timp ce restul se pierde.

În timp ce *tehnologiile avansate de sortare și reciclare trebuie dezvoltate* în continuare, **îmbunătățirea designului produselor reprezintă primul pas** în abordarea provocărilor tehnice.

De exemplu, fibrele sunt adesea amestecate între ele (de pildă, fibre de poliester cu fibre de bumbac), ceea ce îngreunează reciclarea ca urmare a disponibilității reduse a tehnologiilor de separare a deșeurilor textile în funcție de tipul de fibră. În plus, elastanul, adesea adăugat pentru a spori funcționalitățile materialelor, poate reprezenta un contaminant pentru aproape toate tehnologiile de reciclare a fibrelor textile, afectând fezabilitatea economică și costurile de mediu ale procesului de reciclare. Pentru reciclarea termomecanică, amestecarea diferitelor tipuri de poliester poate avea, de asemenea, un impact negativ asupra prelucrării deșeurilor textile și asupra calității producției obținute în urma reciclării.

Prin elaborarea unor criterii pentru substanțe chimice și materiale sigure și sustenabile prin design, Comisia va sprijini industria să înlocuiască, pe cât posibil, și să reducă la minimum substanțele care prezintă motive de îngrijorare, conținute de produsele textile introduse pe piața UE.

ACȚIUNI-CHEIE PENTRU TEXTILELE SUSTENABILE ȘI CIRCULARE

Introducerea cerințelor de informare și a unui pașaport digital al produselor

Informațiile clare, structurate și accesibile privind caracteristicile de sustenabilitate din punctul de vedere al mediului ale produselor le permit întreprinderilor și consumatorilor să facă alegeri mai bune și îmbunătățesc comunicarea dintre actori de-a lungul lanțurilor valorice, inclusiv dintre producători și reciclatori, de exemplu, cu privire la substanțele care prezintă motive de îngrijorare, la repararea produselor sau la compoziția fibroasă a acestora. Astfel de informații sporesc, de asemenea, vizibilitatea și credibilitatea întreprinderilor și a produselor sustenabile. Prin urmare, ca parte a măsurilor prevăzute de Regulament privind proiectarea ecologică a produselor sustenabile, Comisia va introduce un **Pașaport digital pentru produse textile** pe baza cerințelor obligatorii de informare privind circularitatea și alte aspecte de mediu esențiale.

Pentru a asigura coerența cu acest nou act legislativ, Comisia va revizui, de asemenea, Regulamentul privind etichetarea produselor textile, care impune ca produsele textile vândute pe piața UE să poarte o etichetă care să identifice în mod clar compoziția fibroasă și să indice orice părți netextile de origine animală. În cadrul acestei revizui și sub rezerva unei evaluări a impactului, Comisia va introduce comunicarea obligatorie a altor tipuri de informații, cum ar fi parametrii de sustenabilitate și circularitate, măsura produselor și, după caz, țara în care au loc procesele de fabricație ale acestora („fabricat în”).

În contextul propunerilor menționate mai sus, Comisia va lua în considerare, de asemenea, posibilitatea de a introduce o etichetă digitală.

Mențiunile „ecologic” pentru textilele cu adevărat sustenabile

Consumatorii care doresc să achiziționeze produse mai sustenabile sunt adesea descurajați să le cumpere din cauza lipsei de fiabilitate a mențiunilor aplicate pe acestea: o examinare recentă a mențiunilor privind sustenabilitatea produselor din sectorul textil, al articolelor de îmbrăcăminte și al articolelor de încălțăminte a sugerat că 39 % ar putea fi false sau înșelătoare.

Comisia va revizui criteriile de acordare a etichetei ecologice a UE pentru textile și articolele de încălțăminte cu scopul de a sprijini adoptarea acestora în rândul producătorilor și de a le oferi consumatorilor o modalitate ușor de recunoscut și fiabilă de a alege produse textile ecologice.

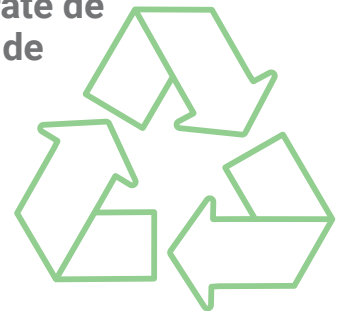

ACȚIUNI-CHEIE PENTRU TEXTILELE SUSTENABILE ȘI CIRCULARE

Răspunderea extinsă a producătorilor și stimularea reutilizării și a reciclării deșeurilor textile

Există un potențial semnificativ de reducere a deșeurilor textile și de asigurare a faptului că acestea creează valoare adăugată prin stimularea pregătirii lor pentru reutilizare și reciclare. Până la 2,1 milioane de tone de articole de îmbrăcăminte și de textile pentru uz casnic post-consum sunt colectate separat în fiecare an în UE pentru reciclare sau vânzare pe piețele mondiale de reutilizare, ceea ce reprezintă aproximativ 38 % din textilele introduse pe piața UE. Se presupune că restul de 62 % sunt aruncate și ajung în fluxurile de deșeuri mixte .

Responsabilizarea producătorilor pentru deșeurile generate de produsele lor este esențială pentru decuplarea generării de deșeuri textile de creșterea sectorului.

Cerințele privind **răspunderea extinsă a producătorilor** s-au dovedit a fi eficiente în ceea ce privește îmbunătățirea colectării separate a deșeurilor și gestionarea ulterioară a acestora în conformitate cu ierarhia deșeurilor. Răspunderea extinsă a producătorilor poate stimula designul unor produse care promovează circularitatea pe parcursul întregului ciclu de viață al materialelor și ține seama de sfârșitul ciclului de viață al produselor. Mai multe state membre ale UE aplică deja sau au în vedere introducerea de cerințe de răspundere extinsă a producătorilor pentru textile, ținând seama de obligația prevăzută de legislația UE în domeniul deșeurilor de a institui colectarea separată a deșeurilor textile până la 1 ianuarie 2025.

Uniunea are o **etichetă ecologică a UE**, pe care producătorii care respectă criteriile ecologice o pot aplica pe produsele lor, aceasta fiind garanția pentru uzul limitat de substanțe periculoase și o poluare redusă a apelor și a aerului.

Numărul de licențe pentru produse cu etichetă ecologică continuă să crească

DEZVOLTAREA COMPETENȚELOR NECESARE PENTRU TRANZIȚIA VERDE ȘI CEA DIGITALĂ

- Transformarea tranziției verzi și digitale într-o poveste de succes și de reziliență în contextul lanțurilor valorice globale se bazează pe capacitatea ecosistemului textilelor de a se reinventa.
- Proiectele de **parteneriat public-privat** vor defini viitoarele inițiative de cercetare și vor asigura poziția de lider și excelența ecosistemului. De exemplu, parteneriatul „**Made in Europe**” va promova producția și utilizarea textilelor bazate pe tehnologii digitale, competitive, verzi, sustenabile din punct de vedere social și reziliente. Sprijinul se axează, de asemenea, pe reducerea dependenței acestei industrii de combustibilii fosili în contextul inovării bazate pe soluții ecologice în domeniul textilelor prin intermediul întreprinderii comune pentru bioeconomia circulară în Europa, care urmărește să stimuleze, printre altele, dezvoltarea de noi tipuri de fibre textile.

Parteneriatul european **Processes4Planet** vizează promovarea circularității și a unei decarbonizări extinse a industriilor europene de prelucrare, inclusiv a industriei textile, prin dezvoltarea și introducerea inovării necesare prin inițiative precum centrele de circularitate (H4C).

- Pe lângă finanțarea continuă acordată prin programele existente, cum ar fi Institutul European de Inovare și Tehnologie (EIT), se vor lansa cereri de propuneri specifice în temeiul programului **Orizont Europa** pentru a dezvolta în continuare tehnologii și procese de extindere a serviciilor de reparații, de îmbunătățire a colectării și a sortării, de extindere a capacităților de reciclare a textilelor din industria UE și de intensificare a reciclării fibre-to-fibre și a utilizării unui conținut de fibre reciclate.
- Inovarea socială va fi, de asemenea, esențială, în special pentru a stimula întreprinderile axate pe reutilizare.

- Strategia UE pentru textilele sustenabile și circulare

PRODUCȚIA DE TEXTILE

Producția globală de fibre textile aproape s-a dublat:

de la

58 milioane de tone
în 2000

la

109 milioane de tone
în 2020

și se estimează o creștere la

145 milioane de tone
până în 2030

Sursa: Agenția Europeană de Mediu (AEM) - Raportul ETC-CE 2023/5, 2023

Linkuri

- ✓ [Impactul industriei textile și de confecții asupra mediului: Ce trebuie să știe consumatorii?](#)
- ✓ [Comisia Europeană: Schimbarea modului în care producem și consumăm](#)